

21.5.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi
elina.isoksela@tem.fi

Viite: Lausuntopyyntö 9.5.2018 TEM//1260/03.01.01/ 2016; TEM 030:00/21018

Keski-Suomen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Kasvupalveluvirastosta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Keski-Suomen maakuntaliitolta, ELY-keskukselta ja TE-toimistolta lausuntoa luonnoksesta "Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kasvupalveluvirastoksi".

Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen ELY-keskus ja Keski-Suomen TE-toimisto lausuvat hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kasvupalveluvirastosta koskevaksi lainsäädännöksi seuraavaa:

Hallitus esittää, että 5.huhtikuuta 2018 annettua hallituksen esitystä laiksi alueiden kehittämistä ja kasvupalveluista ja eräksi siihen liittyviksi laiksi täydennettäisiin uudella lailla, jossa nykyinen TEMin hallinnonalan virastoa - KEHAA ei purettaisi, vaan sen organisaatio nimettäisiin toimimaan lain kautta Kasvupalveluvirastona.

Keski-Suomi ei tunnista merkittäviä perusteluja ehdotuksen mukaiselle kasvupalveluvirastolle, eikä sen katsota tukevan maakunta- ja soteuudistuksen tavoitteita maakuntien itsehallinnollisuudesta. Lisäksi viraston perustaminen ei ole mm. virastouudistushankkeen (Virsu) eikä normien purkamisen tavoitteiden mukaista.

Kasvupalvelujen järjestäminen on osa maakunnan järjestämistehtävää. Vahva järjestäjä on nähty yhdeksi keskeisimmistä uudistuksen tavoitteista. Järjestämistehtävien hajauttaminen maakuntien lisäksi kasvupalveluvirastoon aiheuttaisi moninkertaista ohjausta ja byrokratiaa. Maakunnissa on ja niihin kehittyy vahvaa järjestämisen osaamista kasvupalvelujen ohjaukseen. Palvelukokonaisuuksien ja sujuvien palveluketjujen järjestämiseksi tärkeintä on varmistaa integraatio sotepalveluihin ja siihen liittyvään asiakasohjaukseen sekä integraatio asiakastietoon. Tässä maakunnan oman järjestäjäohjauksen rooli on kiistaton.

21.5.2018

Kasvupalveluviraston perustaminen heikentäisi maakuntien järjestämistehävää ja johtaisi moniportaiseen asiakaspalvelujärjestelmään ja heikentäisi palveluintegraatiota. Maakunnalliset erot kasvupalvelujen järjestämisessä ja toteutustavassa johtavat siihen, että asiakasneuvonta (puhelin ym.) tulee järjestää maakunnan omana toimintana. Jos kasvupalveluilla on yhteistä asiakasneuvontaa sen painopisteen tulisi olla valtakunnallisten avoimien kasvupalvelujen neuvontaa (puhelin- ja verkkopalvelut).

Ehdotuksessa esitettyjen maksatustehtävien keskittämistä ei tarvitse jatkaa, kun uudet maakunnat aloittavat toimintansa. Maakunnat ovat kykeneviä hoitamaan tehtävät osana omaa taloushallintoa, joka pienissäkin maakunnissa on suurempi kuin kasvupalveluvirastossa. Maksatus tapahtuu maakunnan varoista ja olisi outoa, jos ulkopuolisella valtion virastolla olisi käyttöoikeus maakunnan tileihin ja varoihin. Maksatusten osalta valtakunnallisen palvelun resurssivajeet ja ruuhkautuminen ovat jo nyt viivästyttäneet yrityksille maksettavia maksuja. Keski-Suomi katsoo, että maksatusten maakunnan tasoisen hoitamisen hyödyt voisivat olla keskittämishyötyjä suurempia ja ovat lähempänä päätöksentekoa.

Keski-Suomi puoltaa kasvupalvelujärjestelmien keskittämistä. Kasvupalvelujen työmarkkinatorin, verkko-ohjauspalvelun ja asiakastietojärjestelmien sekä digikehittämisen pitää olla vahvalla pohjalla Kasvupalvelujen johtamisessa ja seurannassa. Valtakunnallisia järjestelmiä ja alustoja varten on jo perustettu Vimana Oy, minkä vuoksi erillistä uutta virastoa ei tarvittaisi. Kasvupalvelujärjestelmien tehtävät voidaan antaa Vimana Oy:n hoidettavaksi.

TE-asiakaspalvelukeskuksen tehtävät vähenevät selvästi palvelujen siirtyessä digitaalisiksi. Perin-teisten puhelinpalvelujen kysyntä vähenee. Tämä poistaa tarpeen valtakunnalliseen palvelukeskukseen. Tehtävät voidaan paremmin integroida osaksi maakunnan palvelukokonaisuutta ja asiakaspalvelua. Valtakunnallisen neuvontapalvelun sisällön muutos (TE-askan ammatinvalinnan ohjaus) tulisi huomioida maakunnan rahoituksessa. Vastaava palveluvolyymi tulee jatkossa hoitaa maakuntien toimesta joko maakuntien omana tuotantona tai ostopalveluna. Ne tehtävät, joissa tarvitaan keskittämistä tehtävien vähäisen määrän vuoksi, voidaan antaa yhden tai useamman maakunnan hoidettavaksi lainsäädännöllä. Erillistä virastoa ei tarvita näihinkään tehtäviin.

Hallituksen esitys kasvupalveluvirastoksi on huonosti perusteltu eikä perustu maakuntien todellisiin tarpeisiin. Se lisää byrokratiaa ja ristikkäistä ohjausta maakuntiin. Viraston asema TEM-konsernin ohjausjärjestelmässä jää epäselväksi ja voi pahimmillaan sekoittaa mm. ministeriön kanssa käyviä aluekehityskeskusteluja. Viraston suuri resurssitarve on perusteeton ja nykyinen henkilöstö voidaan sijoittaa maakuntiin.

21.5.2018

Lain valmistelu on myös ollut poikkeuksellisen kiireistä; lausunnonantoon ja asiaan perehtymiseen on jäänyt kohtuuttoman vähän aikaa. Valmisteluteksti antaa ymmärtää, että lausuntopyyntö on muodollinen ja, että päätös viraston perustamisesta sekä maakuntien edustuksesta olisi päätetty; tämä ei vastaa hyvää hallintotapaa lain valmistelussa.

maakuntajohtaja

Tapani Mattila

ylijohtaja

Pasi Patrikainen

TE-toimiston johtaja

Tuula Säynätmäki

